

SAK 9 – INNKOMNE FORSLAG

1. Forslagsstiller: AURE ARBEIDERPARTI

Forslag: **Utredning av Romsdalsaksen**

Møre og Romsdal Ap skal gå inn for utredning av Romsdalsaksen i stedet for Møreaksen.

Begrunnelse: Hovedferdselsårer/stamveier bør legges utenfor byer og store tettsteder. De bør legges som en effektiv ferdselsåre midt i fylket, med mateveier ut i alle retninger. På denne måten blir det en samlende vei for et størst mulig område. Vi trenger en effektiv trasse for å binde fylket vårt sammen.
En bør også unngå lange undersjøiske tunneller, som er dyrere å bygge, i større grad trafikkfarlige og lite turistvennlige. Møreaksen er tenkt lagt gjennom Molde by. En 4 felts vei tvers gjennom byen vil føre til økt forurensing og miljømessige konsekvenser.
Romsdalsaksen er mer miljøvennlig og kostnadsbesparende, og vi må være vårt samfunnsansvar bevisst på disse områdene.

Innstilling: Forslaget avvises.

2. Forslagsstiller: SULA ARBEIDERPARTI

Forslag: Møre og Romsdal Arbeiderparti vil arbeide for at dei fire fyrste trinn i barneskule skal vere heildagskule i Noreg.

Begrunnelse: Eit aukande tal på unge som ikkje fullfører vidaregåande utdanning, vil skape store problem med å få tilgang på kvalifisert arbeidskraft i eit moderne samfunn. Noreg består av eit høg teknologisk arbeidsliv, og vil i framtida sette store krav til nye fagarbeidarar. Skal fråfallet halde fram, vil det i framtida utløyse høg ledigheit blant unge arbeidstakarar.

Forskning viser at grunnlaget for gode resultat på skule, vert lagt i grunnskulen, og særleg dei fyrste 4 åra. Er resultatata frå grunnskule ikkje tilfredstillande, vil det å følgje undervisning i vidaregåande og forfall vert ofte resultat.

For at barn skal komme ut av skule med nokolunde lik kunnskap er det viktig at undervisning er på skulen.

Vert heildag-skulen innført, med pedagogisk innhald, fysisk fostring og skulemat, vil dette vere garantist for at alle får lik mogeligheit til auka kunnskap.

Møre og Romsdal Arbeidarparti meiner derfor at heildags grunnskule må innførast

Innstilling: Møre og Romsdal Arbeiderparti vil arbeide for at barneskulen (1-10) skal vere heildagskule i Noreg.

3. Forslagsstiller: SULA ARBEIDERPARTI

Forslag: Når ein finansierer bla. skattelette til dei som har mest, må ein ta frå dei som har minst!

Begrunnelse: Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristeleg folkeparti, har inngått eit forlik om budsjett for 2018. For å finansiere bla. skattelette til dei som har mest, så fant ein det enklast å ta bort ytingar til nødvendig fysioterapi for dei som treng det mest.

Desse mister gratis fysioterapi:

- Dei som er brannskadde
- Dei som har hatt hjerteinfarkt
- Dei som har gjennomgått store operasjonar
- Dei som skal ha eller skal ha organtransplantasjon
- Dei som har amputert
- Dei som er lam
- Dei som har legge urørlig på sjukehus i meir enn åtte veker
- Dei som har leukemi med stamcellebehandling
- Psykisk utviklingshenna med motorisk forstyrrelser
- Dei som har parkinson-sjukdom
- Dei som har fått diagnose brystkreft

Møre og Romsdal Arbeiderparti reagerer sterkt på den usosiale økonomiske prioritering partia som sit med makta i Norge har. Her viser dei borgarlege partia sit sanne ansikt. Å ta frå dei fattige, å gi til dei rike er deira politiske morall!
Dette er verkeleg usolidarisk!

Innstilling: Møre og Romsdal Arbeiderparti reagerer på regjeringas økonomiske prioriteringer der store skattekutt går til dem som tjener mest, samtidig som ulike grupper, som kronisk syke, mister ytelser. Norge trenger en mer solidarisk politikk.

4. Forslagsstiller: **SULA ARBEIDERPARTI**

Forslag: Norsk arbeidsliv treng dyktige fagfolk! Fleire tusen elevar i vidaregåandeopplæring får ikkje læreplassar!
Møre og Romsdal Arbeiderparti krev at regjeringa tar på alvor den vanskelege situasjonen mange elevar i vidaregåande skule har.

Begrunnelse: Elevar i vidaregåande skule opplever store vanskar med å få fullføre vidaregåande opplæring fram til fag og svennebrev.

Elevar som ikkje får læreplassar har lett for å falle ut av vidaregåande opplæring.
Noreg er eit kompetansesamfunn som har og i framtida vil ha stor nytte av kompetente arbeidsfolk.
Dei som ikkje får gjennomført utdanninga si, vil stå mykje svakare i konkurransen om dei framtidige jobbane.

KS (Kommunanes interesseorganisasjon) har som målsetting at alle kommunar har ein læreplass for kvar 1000 innbyggjar. Møre og Romsdal Arbeiderparti krev at vi må ha høgare målsettingar. Vi krev at offentlig sektor skal gi tilbod til minst 2 lærlingar pr. 1000 innbyggjarar.

Møre og Romsdal Arbeidarparti vil oppmode alle part til å gå saman om å gi fagopplæring gjennom læreplassar eit løft. Vi foreslår at alle kommunar om å ta inn lærlingar til minst KS sine målsettingar.

Dette må gjerast for at vi i framtida skal ha nok tilgang på faglig kompetanse. Vi vil ha bruk for denne kompetanse for noverande og framtidige tenester til innbyggjarane.

Innstilling: Norsk arbeidsliv treng dyktige fagfolk! Fleire tusen elevar i vidaregåandeopplæring får ikkje læreplassar! Møre og Romsdal Arbeiderparti krev at regjeringa tar på alvor den vanskelege situasjonen mange elevar i vidaregåande skule har.

5. Forslagsstiller: SYKKYLVEN ARBEIDERPARTI

Forslag: Arbeidarpartiet må kjempe for at den sterkt konkurranseutsatte møbelindustrien i Sykkylven har gode rammevilkår. Arbeidsgiveravgifta må justerast ned frå sone 1 til nivå med Sande, Norddal, Stranda, Stordal, Vestnes, Rauma, Nasset, Sandøy, Tingvoll og Sunndal kommune som er i sone 2.

Begrunnelse: Industrien i Sykkylven har ei arbeidsgivaravgift som er på 14,1% og ligg i sone 1. Nabobygda Stranda ligg i sone 2 og har ei arbeidsgivaravgift på 10,6%. Industrileiarar i Sykkylven har i mange år påpeika at møbelindustrien er veldig konjunkturstyrt og sterkt konkurranseutsett. Skal møbelindustrien klare å møte utfordringane med auka konkurranse med utlandet, må ein betre rammevilkåra for den. Arbeidarpartiet må vere med å kjempe for å sikre arbeidsplassar og styrke grunnlaget for at innovasjon og forskning kan forankrast lokalt og at vi fortsatt kan ha møbelproduksjon i Noreg. I Sykkylven er det om lag 2000 som har sitt arbeid i industrien og tek ein med alle som har tilknytning til den er talet langt høgare. Sykkylven er befolkningsmessig i nedgang, industrien og lokalsamfunnet treng å få ei vitamininnsprøyting og ei hjelpande hand. Justering av arbeidsgivaravgifta er den beste hjelpa dei kan få.

Innstilling: Møre og Romsdal Arbeiderparti vil at flere distriktskommuner i Møre og Romsdal skal få en lavere arbeidsgiveravgift enn i dag. Dette vil være et viktig virkemiddel for å styrke det enkelte lokalsamfunn og næringslivet i kommunene ved å trygge og skape flere arbeidsplasser. Dagens inndeling bør gjennomgås der en identifiserer og senere jobber for hvilke kommuner i fylket som bør få en lavere arbeidsgiveravgift.

6. Forslagsstiller: SYKKYLVEN ARBEIDERPARTI

Forslag: Arbeidarpartiet må kjempe meir og vere endå meir tydeleg på at yrkesfagutdanning må verdsettast høgare som kvalifikasjon. Vi må vere på golvet saman med dei som bygg Noreg.

Begrunnelse: Norge har store problem med å rekruttere fagutdanna. Det viser seg ofte at vikarbyråa tilsett utanlandske fagarbeidarar. Dette gjer at norske fagarbeidarar blir skvisa utav jobbmarkedet og står arbeidsledige. Vi må styrke fagarbeidaren sine rettigheter og ikkje bygge ned deira kompetanse. Vi må stille krav til vikarbyrå at ein stor del av deira «tilsette»/innleigd arbeidskraft må vere norske statsborgarar.

Innstilling: Arbeidarpartiet må kjempe meir og vere endå meir tydeleg på at yrkesfagutdanning må verdsettast høgare som kvalifikasjon. Vi må vere på golvet saman med dei som bygg Noreg.

7. Forslagsstiller: MOLDE ARBEIDERPARTI

Forslag: Forby bruk av mikroplast i tannpasta og kosmetikk.

Begrunnelse: Tannpasta er noe vi forhåpentligvis bruker hver dag, og kosmetikk er noe veldig mange av oss bruker ofte. Noe vi kanskje ikke tenker over er at det blir brukt små perler av mikroplast i disse varene vi bruker. Hver dag pusser vi tennene våre med tannpasta med mikroplast som sliter ut tennene våre, men det skader også miljøet. Tusenvis av tonn med plastperler fra disse produktene havner i sjøen hvert år, og har påført store skadet på dyr- og planteliv i sjøen, fordi dette er produkter som brukes og skylles av og går ned i avløpssystemene. Perler fra mikroplast er unødvendig, da det finnes så mange naturlige alternativer. Plast fra kosmetikk er den største kilden til plast, men kanskje også den det er lettest å gjøre noe med. Derfor bør vi følge Storbritannia og USA sitt eksempel og forby dette i kampen for en mer bærekraftig fremtid.

Innstilling: Behandlast saman med sak 29.

8. Forslagsstiller: MOLDE ARBEIDERPARTI

Forslag: Kartlegge bruk av forurensende plastrør i oppdrettsnæringen og andre næringer som opererer i naturen.
Omstille bruk av forurensende materialer til ikke-forurensende materialer i oppdrettsnæringen.

Begrunnelse: Vi står ovenfor den største miljøkrisen på millioner av år, og det er på tide å handle. Også på lokalt nivå. Plast i havet er et av de største problemene vi står ovenfor, der plasten nærmest kveler livet i havet. Mikroplast er faktisk den største trusselen, nettopp fordi renseanlegg ikke er lagd for å filtrere ut disse små partiklene, og derfor ender mange av de opp i havet. De trekker til seg miljøgifter, blir fortært av livet i havet, går inn i næringskjeden og ender opp på toppen: hos oss mennesker. En undersøkelse Naturvernforbundet har gjennomført viser at norske oppdrettsanlegg sprer 325 tonn mikroplast fra plastrør som blir brukt til foring av fiskene. Bare etter få år blir rørene som blir brukt tynnslitte, som fører til de enorme utslippene av mikroplast i norske farvann. Oppdrettsnæringen selv påstår at det blir sluppet ut 6 tonn, men det er uansett 6 tonn for mye. Derfor bør det bli foretatt en kartlegging av plastrørene sine utslipp i oppdrettsbransjen og andre bransjer som opererer i naturen, spesielt her i Møre og Romsdal som er et fiskefylke. I oppdrettsnæringen er det viktig at det kommer en omstilling til bruk ikke-forurensende materialer.

Innstilling: Møre og Romsdal Arbeiderparti ønsker kartlegging av bruk av forurensende plastrør i oppdrettsnæringen og andre næringer som opererer i naturen.
Møre og Romsdal Arbeiderparti ønsker å omstille bruk av forurensende materialer til ikke-forurensende materialer i oppdrettsnæringen.

9. Forslagsstiller: MOLDE ARBEIDERPARTI

Forslag: At det settes ned et utvalg som ser på mulighetene for å stanse uttak av utbytte fra profitt der det offentlige finansierer velferdstjenesten og kartlegger forekomst av uttak av utbytte av profitt i velferd i hver enkelt sektor.

At det gjennom lovverksendring sikres at offentlige midler bevilget til velferd går til dette, og ikke blir utbytte hos private eiere.

Begrunnelse: De siste årene har vi sett at hyppigheten av kommersielle aktører som tar ut utbytte av profitt på velferdstjenester har eskalert. Formålet med velferdstjenestene våre er å sikre at alle som trenger det får tilgang til grunnleggende velferd, også de som ikke har råd eller de som ikke «lønner» seg. Formålet til en kommersiell bedrift er derimot å gå med størst mulig overskudd. Disse to målene virker fort mot hverandre. Hver eneste krone foreldre betaler til barnehagen, bør gå til barna, og hver eneste krone kommunen bruker på sykehjem, skal komme de eldre til gode. Velferden vår er ikke til for å tjene penger, den er til for å tjene folk. Mange har vanskelig for å skille mellom ideelle private aktører og kommersielle, men ideelle private aktører er nødvendige for å oppnå full dekning i velferdstjenestene og der går alt overskuddet til brukerne. Disse taper ofte i konkurransen mot kommersielle. Å sette fornuftige rammer for kommersielle selskaper vil derfor også bidra til et større mangfold med ideelle aktører og fører til større valgfrihet i velferdssamfunnet vårt. Det bør settes ned et utvalg som ser på hvordan vi kan stanse private aktører som tar ut utbytte til å bygge privat formue der det offentlige finansierer velferdstjenesten. Siden hver sektor har ulike regler å forholde seg til, er det behov for en gjennomgang av enkeltsektorer.

Innstilling: Møre og Romsdal Arbeiderparti vil at det settes ned et offentlig utvalg som ser på mulighetene for å stanse uttak av utbytte fra profitt der det offentlige finansierer velferdstjenesten og kartlegger forekomst av uttak av utbytte av profitt i velferd i hver enkelt sektor.

10. Forslagsstiller: MOLDE ARBEIDERPARTI

Forslag: Matjord må gis vern i Grunnloven, og det setjas ein nullvisjon om nedbygging av matjord til anna enn jordbruksformål. Ved uunngåeleg nedbygging av matjord, krevjas to mål oppdyrking per mål nedbyggd matjord.

Begrunnelse: Få land har så lite matjord i forhold til befolkningstal som det Noreg har – nemleg er berre 3% av Noreg matjord. I haust vedtok Bergen kommune å byggje ned 1000 dekar matjord, som berre er eit einskild døme på den utviklinga me ser no. Her i Møre og Romsdal har utviklinga vore positiv, men det blir uansett kvart år mindre areal å dyrke mat på. I perioden 2007-2016 har det vore eit samla tap av matjord på 4383 dekar.

Fylkestinget har vedtatt eit jordvernmål på 200 dekar som fylkestinget har vedteke gjennom landbruksmeldinga for Møre og Romsdal 2017-2021. Eg meiner det er for dårleg, og at me må sørge for å verne all matjord for å sikre ei bærekraftig sjølvforsyning. Både i Batnfjorden, langs E39 mellom Hjelset og Lønset og på Valderøya på Sunnmøre er

matjorda spesielt trua. Eg foreslår at me står saman med bøndene og grunnlovsfestar forbod mot utbygging av matjord, fordi me et ikkje asfalt og betong, og ikkje minst fordi Noreg treng bonden.

Innstilling: Møre og Romsdal ønsker et lovfestet vern av matjord og at det settes en nullvisjon om nedbygging av matjord til annet enn jordbruksformål. Ved uunngåelig nedbygging av matjord skal to mål oppdyrking erstatte et mål nedbygd matjord.

11. Forslagsstiller: **MOLDE ARBEIDERPARTI**

Forslag: **Fylkesrådsmøte**
Møre og Romsdal Arbeiderparti avholder jevnlig fylkesrådsmøter.

Begrunnelse: Signaler fra velgerne etter sist valg tyder på at det er for stor avstand fra partiets medlemmer til politikere på storting og fylkesting. Dette må vi gjøre noe med. Først må vi etterstrebe å avholde flere medlemsmøter i kommunepartiene og arbeiderlagene, for å ta våre medlemmer på alvor og lytte til deres meninger. Det andre er at det vil være et godt virkemiddel å avholde jevnlig fylkesrådsmøter for lettere å kunne fremme saker opp til fylkespartiet og partiets stortingsgruppe. Dette er en fin måte å «snappe opp» saker som bør tas raskt tak i, og eventuelt tas raskt stilling til. Fylkesrådsmøtene bør fungere slik at det eksempelvis er en fast person fra hvert kommuneparti og arbeiderlag som møter. Det skal være mulig for kommunepartiene/arbeiderlagenelagene at den personen som har satt seg godt inn i en sak, bør være den som fremmer saken for fylkesrådsmøtet. Dette vil fremme engasjement blant medlemmene og styremedlemmene i lokalpartiene. Det vil også forhåpentligvis medføre at styremedlemmene engasjerer seg mer i politiske saker, ikke bare det organisasjonsmessige.

Innstilling: Oversendes fylkestingsgruppa

12. Forslagsstiller: **MOLDE ARBEIDERPARTI**

Forslag: **Sosial dumping**
For å unngå at rettighetene til norske og utenlandske arbeidstakere blir svekket i Norge bør følgende gjøres:
Arbeidstilsynet må gis mandat til å etterforske brudd på lønns- og arbeidsvilkår, og gi nødvendige pålegg om retting av brudd på bestemmelsene, herunder også å gi pålegg om at arbeidsgiver må etterbetale manglende lønn og godtgjørslar bakover i tid.
Offentlige tilsynsmyndigheter som Arbeidstilsynet må få økte muligheter til sanksjonering ved brudd på lov og avtaleverk
Alle arbeidstakere i næringer med mange sesongarbeidere/ midlertidig ansatte bør pålegges å bære id-kort for identifisering og sikring av registrering i AA-registeret.

Begrunnelse: Lik behandling av norske og utenlandske arbeidstakere i Norge er en forutsetning for et godt norsk arbeidsmarked. Dersom forskjellsbehandling mellom arbeidstakere aksepteres, vil dette også påvirke norske arbeidstakeres vilkår negativt. Utenlandske midlertidige ansatte som kommer til Norge for å arbeide må i utgangspunktet antas å ha liten kunnskap om egne rettigheter.

Tariffavtaler og et organisert arbeidsliv er i noen bransjer lite akseptert. Det er heller ikke minstelønn etter lov i alle bransjer i Norge, og tilsyn har avdekt at husleie, opplæring og andre ytelser fra arbeidsgiver prises unaturlig høyt og trekkes fra lønnen urettmessig. Dette gir urimelig lønn og pensjon til arbeidstaker, og urettmessig sparing av skatt, pensjon og lønnsutgifter for virksomheten. En kan ikke forvente at den enkelte har tilstrekkelig kunnskap og økonomi for å ta sin sak til rettssystemet.

Id-kort for å sikre innmelding i AA-registeret øker sikkerheten til arbeidstakerne og letter arbeidet mot økonomisk kriminalitet.

Det er nødvendig å gi Arbeidstilsynet og Finanstilsynet økte fullmakter igjennom lovverket til å etterforske og gi sanksjoner til virksomheter som opererer ulovlig, og som sparer økonomiske midler på å ikke følge norsk lovgivning.

Innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen for utarbeidelse av en helhetlig uttalelse om arbeidsliv.

13. Forslagsstiller: ÅLESUND ARBEIDERPARTI

Forslag: Nasjonal marin formidlingsstatus til Atlanterhavsparken. Det er en stor oppgave både å formidle kunnskap og å skape forståelse av livet i havet, samt vise forvaltningen av våre marine ressurser i et bærekraftig perspektiv.

Det er på tide at vi får et nasjonalt akvarium i Norge – og da er Atlanterhavsparken som allerede har tatt undertittelen som «det Norske Akvariet» et riktig valg.

Begrunnelse: Atlanterhavsparken er en betydelig motor innen både kultur og reiseliv på Nordvestlandet, og ringvirkningsanalyser viser at det er med på å øke både attraktiviteten og verdiskapingen for regionen vår. Atlanterhavsparken som er den største menneskeskapt attraksjonen mellom Bergen og Trondheim, er en ideell stiftelse og er eid av fellesskapet. En Nasjonal status for Atlanterhavsparken vil styrke posisjonen til Norge som fiskeri- og kystnasjon, Møre og Romsdal Fylke som fiskeri og sjømatfylke, og Ålesund som fiskerihovedstad. Norge bør ha en aktør som har en nasjonal status på formidlerrollen av livet i havet. Denne aktøren bør være Atlanterhavsparken.

Innstilling: Møre og Romsdal Arbeiderparti mener Atlanterhavsparken bør få Nasjonal marin formidlingsstatus. Det er en stor oppgave både å formidle kunnskap og å skape forståelse av livet i havet, samt vise forvaltningen av våre marine ressurser i et bærekraftig perspektiv. Det er på tide at vi får et nasjonalt akvarium i Norge – og da er Atlanterhavsparken som allerede har tatt undertittelen som «det Norske Akvariet» et riktig valg.

14. Forslagsstiller: ÅLESUND ARBEIDERPARTI

Forslag: Møre og Romsdal Arbeiderparti vil arbeide for; At det tidlig i denne planperioden for Helse Møre og Romsdal HF, må etableres PCI i Ålesund.

Begrunnelse: Helse Midt-Norge RHF/Helse Møre og Romsdal skal vedta utviklingsplan for Helse Møre og Romsdal for 2019-2022, med et videre perspektiv på 25 år.
For Helse Midt-Norge samlet, er det store avvik i forhold til hvilke pasienter som får tilbud om PCI behandling. Det viser deg også nasjonalt at pasienter som bor i nærheten av sjukehus med PCI, i langt større grad får dette tilbudet i motsetning til pasienter med store avstander til PCI senter. Pasientene, spesielt på Sunnmøre har den lengste reisevei for å få PCI behandling i Sør Norge. I tillegg er de helt avhengig av luftambulanse.
SAMDATA er sammenlignende rapportering om pasientbehandling i Norge. For Helse Midt-Norge, får 9 av 10 pasienter som bor i gamle Sør Trøndelag PCI behandling etter hjerteinnfart, men tilsvarende tall for Møre og Romsdal er 3 av 10. Dette er ikke likeverdig behandling. I Norge er det 8 PIC senter, mens det i Sverige er 28. Bodø står for tur til å utrede PCI tilbudet. Ålesund kan sammenlignes med miljøet i Bodø, både i forhold til størrelse og avstand., derfor er det viktig at det kommer i gang arbeid for å få utredet dette tilbudet til Møre og Romsdal.

Innstilling: Møre og Romsdal Arbeiderparti vil arbeide for; At det tidlig i denne planperioden for Helse Møre og Romsdal HF, må etableres PCI (utblokking etter hjerteinfarkt) i Ålesund.

15. Forslagsstiller: ÅLESUND ARBEIDERPARTI

Forslag: Møre og Romsdal Arbeiderparti vil arbeide for; at det tidlig i denne planperioden for Helse Møre og Romsdal HF, må det utrede mulighetene for å etablere PET/CT for avansert billedundersøkelse i Ålesund.

Begrunnelse: Helse Midt-Norge RHF/Helse Møre og Romsdal skal vedta utviklingsplan for Helse Møre og Romsdal for 2019-2022, med et videre perspektiv på 25 år.
PET/CT - For pakkeforløp innen en rekke kreftsykdommer er Ålesund sjukehus ansett blant de beste i Helse Midt-Norge. Kreftavdeling med stråleterapi er viktige funksjoner i kreftbehandlingen. Desentralisering av stråleterapi kan defineres som en av de viktigste desentraliserte behandlings – og lindringstilbudet for kreftpasienter i nyere tid..
Desentralisert PET/CT tilbud vil komme i samme kategori, være et svært viktig tilbud for å få likebehandling av kreftpasienter i Helse Midt-Norge.
Etableres det både PET/CT for avansert billedundersøkelse og PCI i Ålesund, vil en optimalisere tilbudet mellom Trondheim og Bergen, både for kreft – og hjertepasienter, slik at befolkningen i Møre og Romsdal får samme likeverdige tilbudet, på helsetjenester som i resten av regionen. Dette vil også være en fornuftig tilnærming med tanke på at vi har en geografi med fjell og fjorder, er kystnær, med til dels mange uværsdager, der både fly og helikopter kan ha store utfordringer til å ta seg fram.

Innstilling: Møre og Romsdal Arbeiderparti vil arbeide for; at det tidlig i denne planperioden for Helse Møre og Romsdal HF, må det utrede mulighetene for å etablere PET/CT for avansert billedundersøkelse i Ålesund.

16. Forslagsstiller: ÅLESUND ARBEIDERPARTI

Forslag: Vi ber Arbeiderpartiet gå imot å innføre EU's tredje energimarkedspakke i EØS, og legge Norge under ACER via overvåkingsorganet ESA. Det er ikke akseptabelt at ACER kan gripe inn i nasjonal styring og kontrollen over den norske kraftproduksjonen og energipolitikken.

Begrunnelse: Vår historie har vist oss hvor viktig det er å ha nasjonal kontroll over "det hvite gull", vannkraften. I oppbygginga av norsk industri, kontroll over strømmettet og å kunne gi forbrukerne en rimelig strømpris. Dette er fremdeles viktig for utviklinga i Norge. Vår industri generelt, og spesielt den kraftkrevende industrien, trenger en nasjonal styring som kan opprettholde disse vesentlige fordelene. Mulighetene til politiske prioriteringer vingeklippes gjennom Stortingets tilslutning til tredje energipakke, EØS ACER (EUs energibyrå). ACER griper inn i nasjonal styring og kontroll. ACER skal overvåke både nasjonale reguleringsmyndigheter og systemoperatører, tilsvarende Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Statnett. Et formål er også å lage et felles europeisk nett for både strøm og gass der nasjonale hensyn ikke skal tas. Er det da ikke stor grunn til å frykte at Norge vil importere en europeisk strømpris med direkte konsekvenser for den enkelte forbruker og industri? For å sitere EU-kommisjonens melding om energiunionen (2015): "EU vil fortsette å integrere Norge fullt ut i unionens indre energipolitikk". Saka reiser også konstitusjonelle spørsmål om avståelse av suverenitet (Grunnlovens § 115).

Innstilling: Behandles sammen med forslag nr. 24.

17. Forslagsstiller: ÅLESUND ARBEIDERPARTI

Forslag: Arbeiderpartiet vil arbeide for større lokal handlefrihet i valg av barnehager og selskapsform, slik at kommuner kan selv få velge mellom ideelle og kommersielle aktører.

Begrunnelse: Kunnskapsdepartementet sendte brev til alle landets fylkesmenn juni 2017. Budskapet var at det ikke er lov å forskjellsbehandle barnehager ut fra hva slags selskapsform de har. Flere kommuner har ønsket å skille mellom ideelle og kommersielle barnehager. Oslo, Bergen, Trondheim og Ålesund gjorde vedtak om at en ønsket alle nye barnehager som etableres skulle være drevet av kommunen eller ideelle aktører. Dette er ikke i tråd med ideen om det kommunale selvstyret, og det medfører mindre økonomisk handlefrihet for kommunene. Vi er kjent med at KrF vil forsøke å ta opp denne saken i Stortinget i løpet av våren, og ber om at Arbeiderpartiet blir med i dette arbeidet.

Innstilling: Møre og Romsdal Arbeiderparti vil arbeide for større lokal handlefrihet i valg av barnehager og selskapsform, slik at kommuner selv kan velge mellom kommunale og ideelle virksomhet framfor kommersielle aktører.

18. Forslagsstiller: VESTNES ARBEIDERPARTI

Forslag: Vestnes Ap vil be Møre og Romsdal Ap om å aktivt arbeide for ein snarleg utbetring av Eksportvegen E-136.

Begrunnelse: E136 har helt sidan den vart bygd vært ein veg med fleire flaskehalsar for eksporten ut av fylket. M&R er landets nest største eksportfylke. Kvar dag passerer ca. 2 000 køyretøy dagleg, kor ca. 500 av dei er tungtransport. Berre opp gjennom Romsdalen er den ofte stengt på vintertid grunna mange trafikkuhell, ras og om sommaren flaum. Den møte difor ikkje dei krava som stilles til den viktigaste eksportvegen ut av fylket i dag.

Innstilling: Møre og Romsdal Arbeiderparti vil aktivt arbeide for ein snarleg utbetring av Eksportvegen E-136.

19. Forslagsstiller: VESTNES ARBEIDERPARTI

Forslag: Vestnes Ap vil be Møre og Romsdal Ap om å aktivt arbeide for ei betre tilpassing av ferjetilbodet over Romsdalsfjorden.

Begrunnelse: Ferjesambandet Vestnes-Molde er ein del av Europaveg 39 mellom Trondheim og Aalborg. Midt på dagen julaftan og nyttårsaftan blir denne europavegen heilt stengt, på laurdagskveldar blir avgangane sterkt reduserte. Misser ein ferja 02:00 frå Molde ei laurdagsnatt, så går ikkje neste ferje før 07:30. Vestnes og Molde er i same bu- og arbeidsmarknad og både unge og vaksne har venner og familie på begge sider av Romsdalsfjorden. Skal vi få våre unge til å oppleve regionen som attraktiv, må dei trivselsmessige konsekvensane av ferjetilbodet takast meir omsyn til. Ferjerutene må også betre tilpassast flytilbodet frå Molde lufthavn. Spesielt er det eit stort problem for flyreisande frå sørsida av fjorden å rekke morgonflyet frå Årø.

Innstilling: Møre og Romsdal Arbeiderparti vil aktivt arbeide for ei betre tilpassing av ferjetilbodet over Romsdalsfjorden.

20. Forslagsstiller: VESTNES ARBEIDERPARTI

Forslag: Vestnes Ap vil be Møre og Romsdal Ap arbeide for framleis drift av hurtigbåt mellom Helland og Molde også etter at ferjefri kryssing av Romsdalsfjorden er realisert.

Begrunnelse: Vestnes kommune har stor inn- og utpendling mot Molde og omland. Sett i relasjon til forespeila kostnader med ferjefri kryssing av fjorden, ser kostnadene med å krysse fjorden til å verte forholdsvis store. Dette vil difor mest truleg ha negativ effekt på handlande og pendlarar til kommunane på begge side av fjorden. Dette er ein viktig sentrum til sentrum kontakt.

Innstilling: Litt tidlig å behandle dette. Forslaget foreslås avist.

21. Forslagsstiller: VESTNES ARBEIDERPARTI

Forslag: Vestnes Ap ber om en ny vurdering av studiefinansieringa med sikte på å få 12 måneders studiefinansiering.

Begrunnelse: Studiefinansieringa utvidast til 11 månader innan juni 2020. Det betyr at studentane ikkje må jobbe ekstra mykje i eksamenstida for å kunne betale husleiga. Det er uheldig at studentar ikkje får bruke all tid på eksamenar og oppattaking av eksamenar. Dette må gjerast utan at det skapar urimeleg skeivskap mellom ulike studentgrupper (utanlandske, heime- og bortebuande).

Innstilling: Møre og Romsdal Arbeiderparti vil ta initiativ til en ny vurdering av studiefinansieringa med sikte på å få 12 måneders studiefinansiering.

22. Forslagsstiller: FRÆNA ARBEIDERPARTI

Forslag: Møre og Romsdal arbeiderparti ønsker oppstart en reform i statsapparatet og departementene for å styrke kommuneøkonomien.

Begrunnelse: Perspektivmeldingen og det økonomiske fremtidsbildet for Norge er entydig. Arbeiderpartiet er et statsbærende parti, vi er og skal også være et parti og en røst for de som trenger det mest. Vi står foran en eldrebølge som kommunene skal løse, samtidig så ser vi at statsapparatet og departementene stadig øker. Er det egentlig noen som vet antall departement vi har i Norge? Kan finne svaret på den noen plass?
I dag står kommunene for ca 60% av velferdstjenestene i Norge (målt økonomisk), skal kommunene fortsatt være bærebjelken i eldreomsorgen så må det en styrking av økonomien til samtidig som man utvikler tjenester som kan hjelpe flere med de samme ressursene. Skal vi løse dette, så må både de som har mest bidra mere og vi må reformere statsapparat og departement for å styrke kommuneøkonomien og verdiskapningen i hele landet.

Innstilling: Møre og Romsdal Arbeiderparti ønsker oppstart en reform i statsapparatet og departementene for å styrke kommuneøkonomien.

23. Forslagsstiller: FRÆNA ARBEIDERPARTI

Forslag: Det innføres ordning med et daglig sunt brødmåltid i grunnskolen - sunt pålegg, grønt og frukt.

Begrunnelse: I dag får vi stadig høre at våre barn sliter for å henge med både på skole og sosialt. Særlig guttene sliter. Det skrives så mye om at vi må satse på gode lærere i skolen, men hva hjelper det når elevene sliter med alt anna.
For å ta til seg kunnskap må elevene trives på skolen og ikke minst ha det bra i hjemmemiljøet. Da må vi tørre å spørre oss selv hva som er årsaken. Vi hører så mye om feil livsstil, dårlig mat, fedme osv. Forskning tilsier at et godt måltid mat for barn og unge pr dag gjør mye for læring. I en travel hverdag er det mange som kutter frokost og kanskje matpakka også. Elevene kommer på skolen trøtte og tom for næring Et sunt brødmåltid med sunt pålegg, grønt og frukt vil avhjelpe dette.

Alle skoler klarer å gjennomføre dette med små kostnader. Barna slipper matboks og kan heller få smøre en god lunsj selv. I barnehagene betaler foreldrene en liten sum kostpenger. Hvorfor kan man ikke det i skolen også? Det koster jo å lage matpakke hjemme også.

Med smøremåltid får alle elevene samme tilbud og klasseforskjeller i samfunnet jevnes ut.

Da får lærerne en opplagt elevmasse som klarer å ta til seg kunnskap og mye uro forsvinner. Mat er også sosialt og skaper vennskap. Klassemiljøet blir bedre og alle trives bedre på skolen.

Innstilling: Møre og Romsdal Arbeiderparti vil arbeide for å innføre ordning med et daglig sunt brødmåltid i grunnskolen.

24. Forslagsstiller: SUNNDAL ARBEIDERPARTI

Forslag: **Ingen suverenitetsavståelse til EUs energiunion**
Norge må si nei til å knytte oss til EUs Energiunion (ACER). Saken har såpass stor betydning for norske forbrukere og industri at vedtak i Storting krever ¾ flertall pga suverenitetsavståelse §115. Norge må stanse all videre bygging av kabler til utlandet. Vår viktigste evigvarende energiressurs vannkrafta må Norge ha nasjonal kontroll over.

Begrunnelse: Innen mars 2018 skal Stortinget behandle forslag om Norges tilslutning til EUs energibyrå ACER via overvåkingsorganet ESA. ACER har som formål å lage et felles europeisk nett for både gass og strøm der nasjonale hensyn ikke skal tas. Mens dagens samarbeid er rådgivende, skal ACER fatte bindende flertallsvedtak. Dermed vil tilslutning til energiunionen flytte makt og beslutningsmyndighet over norsk kraft ut av landet. Konkret foreslås at ACER skal bestemme reglene for når strømmen skal flyte den ene eller andre veien gjennom eksportkablene. De vil også bestemme hvem som skal betale ved uenighet og det er uklart om Norge kan stanse eksportkabler ut fra nasjonale hensyn. Regjeringen legger opp til at myndighetsavgivelsen til EU skal kunne avgjøres av Stortinget med alminnelig flertall. Regjeringa vil i hurtigtogs fart få Norge til å slutte seg til EUs Energiunion (ACER) som skal bestemme over norsk kraftpolitikk som vil få dramatiske økte priser for forbrukere, norske kommuner og industrien med fare for nedleggelse. Flere utbygginger av kraftkabler må stanses ikke minst den private kabel som den blå-blå regjeringa vil overlate til private aktører. Private oppkjøpere som kan kjøpe opp vårt arvesølv. Sunndal Arbeiderparti mener norsk kraft skal brukes til å utvikle landet, og ber regjering og Storting reservere Norge mot suverenitetsavståelse til EUs energibyrå.

Innstilling: Møre og Romsdal Arbeiderparti kan ikke akseptere at Norge gir fra seg suverenitet over egne kraftressurser, eller råderett over bygging av kraftkabler, til EU's energibyrå ACER. Norge må ha råderett over egne kraftressurser.

25. Forslagsstiller: **SUNNDAL ARBEIDERPARTI**

Forslag: **Redd lokale arbeidsplasser - skrot det funksjonelle skillet**
Kraftselskap med under 100.000 kunder bør unntas fra kravet om funksjonelt skille i tråd med lovgivningen i EU.

Begrunnelse: Kravet svekker beredskapen. Norske, lokale kraftselskap kjenner lokalområdet godt, og er raskt på pletten ved strømbrudd. Om selskap i distriktene kjøpes opp av større byselskap, er det reell fare for at responstiden blir lengre. Det er mange eksempler på at store selskap i byene nedprioriterer kunder i distriktene og først konsentrerer seg om byene ved avbrudd, ettersom kostnadene ved avbrudd i distriktene er lave. Dette er negativt for innbyggere og næringsliv utenfor bystrøk. Kravet er unødvendig dyrt. Det er mange eksempler på høyeffektive, mindre selskaper her til lands. Disse selskapene vil først bli påført en betydelig omstillingskostnad gjennom oppsplittelsen av organisasjonen, og deretter årlige merkostnader som følge av at flere ledelsesfunksjoner må lønnes og flere styremedlemmer må honoreres. Resultatet blir dermed at de effektive små påføres kostnader, som skyves over på kundene, i form av økt nettleie. Dermed kan presset øke for salg av selskapet til store energibedrifter i byene. Kravet hemmer utvikling. Det samfunnsmessige regnskapet til de mindre kraftselskapene er solid. Selskapene bidrar med positive ringvirkninger i lokalsamfunnene, blant annet ved å anskaffe lokale varer og tjenester. Om kraftselskapene i distriktene kjøpes opp av enheter i byene, går en glipp av kontakten med næringskretter i lokalmiljøene. Stortinget må stemme både med hjertet og med hodet. Små selskaper må få drifte videre uten unødig byråkrati og kostnadsbyrde, og dette er og viktig for opprettholdelsen av kompetansearbeidsplasser i distriktene.

Innstilling: Møre og Romsdal Arbeiderparti krever at kraftselskap med under 100.000 kunder skal unntas fra kravet om funksjonelt skille i tråd med lovgivningen i EU. Redd lokale arbeidsplasser - skrot det funksjonelle skillet

26. Forslagsstiller: **SURNADAL ARBEIDERPARTI**

Forslag: Møre og Romsdal Arbeiderparti skal arbeide for at dei vidaregåande skulane i fylket, der elevgrunnet er til stades, kan tilby 2-årleg fulltids vg1 utdanningsprogram for framandspråklege med vaksenrett. Tilbodet skal vere på fulltid og innehalde norskopplæring ut over det som eit vanleg vg1 tilbod inneheld. Norskopplæringa kan gjennomførast på skulen, vaksenopplæringa eller ute på ein praksisplass.

Begrunnelse: I samband med vidaregåande opplæring opplever mange av dei framandspråklege vaksne elevane til dels store språklege utfordringar. For å hindre at ein for stor del av denne gruppa sluttar og går glipp av utdanning i Noreg, vil eit viktig grep vere å innføre eit to-årig vg1 utdanningsprogram der norskopplæring blir særleg vektlagt. Dei vil på den måten få betre tid til å sette seg inn i både fagspråk og det norske språket generelt. Dersom ei slik ordning blir innført vil det gi eit viktig bidrag til å integrere framandspråklege vaksne inn i det norske arbeidslivet.

Innstilling: Møre og Romsdal Arbeiderparti skal arbeide for at dei vidaregåande skulane i fylket, der elevgrunnet er til stades, kan tilby 2-årleg fulltids vg1 utdanningsprogram for framandspråklege med vaksenrett. Tilbodet skal vere på fulltid og innehalde norskopplæring ut over det som eit vanleg vg1 tilbod inneheld. Norskopplæringa kan gjennomførast på skulen, vaksenopplæringa eller ute på ein praksis plass.

27. Forslagsstiller: KRISTIANSUND ARBEIDERPARTI

Forslag: Møre og Romsdal Arbeiderparti skal arbeide for at regional stat/statlige etater blir inndelt i tråd med den vedtatte regioninndelingen. Ved tilførsel av arbeidsplasser knyttet til regional stat/statlige etater skal Kristiansundsregionen prioriteres.

Begrunnelse: Fylkestinget i Møre og Romsdal har enstemmig sluttet seg til strategien for å få flere statlige arbeidsplasser lokalisert til fylket. Møre og Romsdal mangler pr. i dag 4000 statlige arbeidsplasser for å være på landsgjennomsnittet. Internt i fylket er det allerede en kraftig skjevfordeling av statlige arbeidsplasser, der Kristiansundsregionen kommer dårligst ut. Denne skjevfordelingen vil bli ytterligere forverret når nedleggningen av sykehuset i Kristiansund blir realisert i 2022. I Møre og Romsdal er det viktig at alle regionene blir ivaretatt, slik at fylket kan styrke seg ved å bygge attraktive regionsenter og sterke arbeidsmarkeder.

Innstilling: Møre og Romsdal Arbeiderparti skal arbeide for at regional stat/statlige etater blir inndelt i tråd med den vedtatte regioninndelingen. Ved tilførsel av arbeidsplasser knyttet til regional stat/statlige etater skal Kristiansundsregionen prioriteres.

28. Forslagsstiller: KRISTIANSUND ARBEIDERPARTI

Forslag: I lys av Regionreformen skal Møre og Romsdal fylkeskommune, som har valgt å ikke slå seg sammen med andre fylker, gjennomføre prosesser der de ser på fordeling av fylkeskommunale oppgaver og arbeidsplasser på lik linje med fylker som har valgt sammenslåing. Dette skal gjennomføres innen 01.01.2020 når de nye regionene blir en realitet.

Begrunnelse: Resultatet av Regionreformen var at 19 fylkeskommuner ble redusert til 11 regioner. Prosesser i de fylkene som slår seg sammen er fremdeles pågående, men de fleste har fått på plass en fordeling av de fylkeskommunale oppgavene. Det bør derfor være et naturlig krav at Møre og Romsdal fylkeskommune, som har valgt å ikke slå seg sammen, også gjennomfører slike prosesser innen 01.01.2020 når de nye regionene blir en realitet. Samfunnsutviklingen tilsier at fysisk samling av alle fylkeskommunale arbeidsplasser ikke er nødvendig. Målet med dette er å koble fylkeskommunale oppgaver inn mot deler av fylket som kan ha fortrinn for utviklingsarbeidet fylkeskommunen har ansvar for, samt få en fordeling av fylkeskommunale arbeidsplasser i deler av fylket som er underrepresentert med slike.

Innstilling: Oversendes fylkestingsgruppa.

29. Forslagsstiller: AUF I MØRE OG ROMSDAL

Forslag: **Forbud mot mikroplast i kosmetikk og tannpasta**
Arbeiderpartiet i Møre og Romsdal vil forby bruk av mikroplast i kosmetikk og tannpasta.

Begrunnelse: Hverdagslige varer som kosmetikk og tannpasta inneholder mikroplast. Tusenvis av tonn med plastperler fra disse produktene havner i sjøen hvert år, og har påført store skader på dyr- og planteliv i sjøen, fordi dette er produkter som brukes og skylles av og går ned i avløpssystemene. Perler fra mikroplast er unødvendig, da det finnes så mange naturlige alternativer. Plast fra kosmetikk er den største kilden til plast, men kanskje også den det er lettest å gjøre noe med. Derfor bør vi følge Storbritannia og USA sine eksempler og forby dette i kampen for en mer bærekraftig fremtid.

Innstilling: Møre og Romsdal Arbeiderparti ønsker forbod mot mikroplast i tannpasta og kosmetikk.

30. Forslagsstiller: AUF I MØRE OG ROMSDAL

Forslag: **Forby bruk av bemanningsbyråer**
Arbeiderpartiet i Møre og Romsdal vil forby bruk av bemanningsbyråer i alle bransjer.

Begrunnelse: Bruk av bemanningsbyrå truar det organiserte arbeidslivet i Noreg. Den auka bruken av bemanningsbyrå har ført til at folk må leve på utrygt arbeid kor rettigheitane deira er minimale. Ved bruk av bemanningsbyrå tek ein arbeidsoppgåvene til fast ansatte som er permittert eller som ikkje er fast ansatt i det heile tatt. Dette fører til at faste ansatte mistar jobben sin, lærlingar mistar moglegheita si til lærlingplass og heile den norske arbeidsmiljølova blir svekka. Dette skjer medan rike sjefar leiar inn arbeidskraft på midlertidige kontraktar, og det kun for å auke profitten på bunnlinja. I Møre og Romsdal blir óg bemanningsbyrå hyppig brukt. Ein ser at på eit av verfta i fylke kor det er 700 ansatte, er kun 150 faste ansatte. Dette er noko Arbeidarpartiet må setje ein stoppar for. Vi skal styrke arbeidsmiljølova igjen, og ved å forby bemanningsbransjen så tek me eit steg i riktig retning.

Innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen for utarbeidelse av en helhetlig uttalelse om arbeidsliv.

31. Forslagsstiller: AUF I MØRE OG ROMSDAL

Forslag: **Offentlig produksjon og distribuering av legemiddel til det offentlige helsevesenet**
Arbeiderpartiet i Møre og Romsdal vil at det skal opprettes en offentlig-finansiert etat, med formål om å drive produksjon og distribuering av legemiddel til andre deler av den offentlige helsesektoren. Overnevnte etat skal også ha som formål å drive forskning og innovasjon til nye legemidler.

Begrunnelse: For øyeblikket har det offentlige kun en tilstedeværelse i 2/3 av det som i virkeligheten utgjør helsesektoren; man har infrastrukturen på

plass, man har utstyret, legene, pleierne osv. Man har alt man trenger for å kunne drive det beste offentlige helsevesenet mulig for innbyggerne i dette landet. Det er likevel en del av helsesektoren hvor det offentlige, og dermed fellesskapet, ikke har kontroll over. Dette er legemiddelindustrien. Legemiddelindustrien, som er fullstendig privat i dette landet, står som produsenter for alt av legemiddel som tas i bruk av de offentlige etatene, og legemiddelselskapene er fullt klar over at de driver handel med en offentlig etat, og har muligheten til å utnytte staten for en profitt. Tidligere i høst var det en nyhets sak angående en livsnødvendig medisin, spinroza, som ble prissatt til en million norske kroner pr sprøyte. I denne saken ble det besluttet å ikke kjøpe denne medisinen. Mange mener at staten ble tvunget til å ta en slik beslutning, og at en slik situasjon er beklagelig. Som et svar til dette, mener AUF i Møre og Romsdal at det må signaliseres nulltoleranse for profitt i folks helse, og vi må opprette et offentlig finansiert og drevet tilbud, som driver forskning inn til nye legemiddel, og produksjon og distribuering til priser som dekker kun produksjonskostnader.

Innstilling: Oversendes stortingsgruppa.

32. Forslagsstiller: AUF I MØRE OG ROMSDAL

Forslag: **Nye soningssentre i Møre og Romsdal**
Arbeiderpartiet i Møre og Romsdal vil at det skal bevilges penger over statsbudsjettet til Digernes soningssenter. Det skal også legges til rette for bygging av kvinnefengsel i Sunndal.

Begrunnelse: Ålesund fengsel ble bygget i 1864, og er i dag utdatert. Da fengselet ble bygget, var Ålesund en liten bygd på 1500 personer. I dag skal fengselet dekke alle innbyggerne i Ålesund og omegn, noe som er svært underdimensjonert. 27 soningsplasser for et område på omlag 100 000 innbyggere er ikke optimalt. Da fengselet ble bygget ble det ikke laget fellesareal. Arbeidsforholdene til de ansatte er ikke optimale, med liten kontor plass, og et fengsel som ikke holder den sikkerhetsstandarden man kan forvente i dag. Soningssenteret på Digernes vil være et moderne fengsel, med god dekningsgrad og muligheter til mye bedre rehabilitering og yrkestrening. Det er tegnet og prosjektert, og det er satt av område, det eneste som mangler for at bygging skal starte, er at det bevilges penger.
I Møre og Romsdal er det et stort underskudd av kvinnelige soningsplasser. Slik det er i dag får kvinner dårligere tilbud under soning enn menn, og dagens tilbud i kriminalomsorgen er hovedsaklig tilpasset menn. Det finnes kun tre kvinnefengsler i Norge, og alle er på Østlandet.
Sunndal kommune har i tre år jobbet for å få et kvinnelig soningssenter i Sunndal. Det er allerede prosjektert, tegningene er laget og området er satt av. Det eneste som mangler er pengene.
Et kvinnefengsel i Sunndal vil også bidra til å skape arbeidsplasser for befolkningen i kommunen, og gi mulighet for å flytte over ansatte ved asylmottaket til fengselet.
Vi ønsker å tilrettelegge for bygging av et kvinnefengsel i Sunndal fordi vi ser at det er behov for flere kvinnelige soningssentre i Norge, og det er gode forhold for dette i Sunndal kommune.

Innstilling: Møre og Romsdal Arbeiderparti krever at det nå bevilges penger over statsbudsjettet til bygging nytt soningssenter på Digernes i Skodje. Det skal også legges til rette for bygging av kvinnefengsel i Sunndal.

33. Forslagsstiller: AUF I MØRE OG ROMSDAL

Forslag: **Veien mot fornybarsamfunnet**
Arbeiderpartiet i Møre og Romsdal vil avslutte alle særordninger for oljeindustrien hvor fellesskapets midler tar kostnaden for å lete etter- og åpne nye oljefelt. Samt avskaffe leterefusjonsordningen og redusere friinntekter og vri skattefordelene over til grønne næringer.

Begrunnelse: Forbrenningen av fossil energi er en hovedårsak til menneskeskapte klimaendringer. Norge slipper per i dag ut nesten dobbelt så mye klimagasser per innbygger sammenlignet med gjennomsnittet i verden og regner man med utslippene fra norsk petroleumseksport tidobles dette tallet.

Den norske petroleumsindustrien har i dag flere svært gunstige ordninger i forbindelse med leting og utbygging av nye felt, for eksempel leterefusjonsordningen og unike regnskapsregler. Gjennom disse særordningene overføres risikoen fra oljeselskapene til fellesskapet ved åpning av nye oljefelt.

Leterefusjonsordningen har historisk bidratt sterkt til fremveksten av mindre oljeselskaper, som ofte utbygger mindre felt. Selskapene har ofte høyere kostnader og produksjonen deres medfører et større klimafotavtrykk. Ordningen bidrar til at prosjekter som ellers ville vært for risikable blir utbygd, noe som medfører at fellesskapets penger kan gå tapt.

I en tid med usikkerhet tilknyttet oljepris og en verden som beveger seg mot en fremtid uten fossile energikilder, er lønnsomheten i nye felt langt mer usikker enn for få år siden og vi må derfor tilpasse oss den tiden vi lever i. Vi kan ikke bruke fellesskapets midler på oljefelt som mest sannsynlig ikke vil bli lønnsomme.

Heller enn å favorisere oljeselskaper, må vi investere i fornybar energi som kan gi arbeidsplasser og inntekter inn i fornybarsamfunnet. Det er bare slik vi når målene i Paris- avtalen.

Innstilling: Forslaget foreslås avvist.

34. Forslagsstiller: AUF I MØRE OG ROMSDAL

Forslag: **Varig vern av Mørebankane**
Arbeiderpartiet i Møre og Romsdal vil verne Mørebankane.

Begrunnelse: Mørebankane er eit sårbart kystområde utanfor Mørekysten, særleg fordi det er eit viktig gyteområde for sild, og eit viktig område for andre dyre- og planteartar i havet.

Fisk er ein viktig framtidig ressurs for Noreg, og AUF i Møre og Romsdal meiner difor vi må vere framtidsretta og fornybar.

I 1994 blei det gjort ei konsekvensutgreiing av Mørebankane, som konkluderte med at alle planane om oljeleting burde skrinleggjast.

Innstilling: Forslaget foreslås avvist.

35. Forslagsstiller: AUF I MØRE OG ROMSDAL

- Forslag:** **Bevilge mer penger til forskning på kvinnehelse**
Arbeiderpartiet i Møre og Romsdal vil at det skal bevilges mer penger til forskning på kvinnehelse og på medisinske tilstander knyttet opp mot kjønn.
- Begrunnelse:** Mange norske kvinner møter mange utfordringer når det kommer til helse. Dette fordi at det er mangel på kunnskap, diagnostikk og sviktende behandling. Kroniske sykdommer rammer i størst grad kvinner, og dette er ofte skjulte lidelser, hvor mange får redusert livskvalitet. Hjerteinfarkt og andre hjerte- og karsykdommer har i lang tid blitt kalt en mannssykdom, men i 2013 var 47,9% av pasientene med hjerte – og karsykdommer kvinner, så dette beviser at medisinstudier på kvinner krever oppgradering. Når det gjelder hjerteinfarkt, så får kvinner ofte andre symptomer enn menn, noe som ikke blir vidt anerkjent, og derfor blir mange kvinner sendt til feil avdeling når de kommer på sykehuset og undersøkelsene de får stemmer ikke, fordi det er forsket for lite på hvilke symptomer kvinner har i forhold til menn. Kvinner og menn har andre symptomer og de reagerer annerledes på mange behandlinger, som for eksempel enkelte behandlinger ved kreftdiagnoser. I Norge har Norske Kvinners Sanitetsforening støttet slik forskning, og de har bidratt mellom 8-10 millioner kroner hvert år.
- Innstilling:** Møre og Romsdal Arbeiderparti vil at det skal bevilges mer penger til forskning på kvinnehelse og på medisinske tilstander knyttet opp mot kjønn.

36. Forslagsstiller: AUF I MØRE OG ROMSDAL

- Forslag:** **Fastsette lov om barnebidrag justert etter inflasjon**
Arbeiderpartiet i Møre og Romsdal vil at det skal fastsettes lov om barnebidrag justert etter inflasjon.
- Begrunnelse:** Barnetrygden er et viktig tilskudd i økonomien for enslige eller hovedforsørger(e). Det er vanlig at det lages en avtale mellom partene om et gitt beløp per måned/år som skal gjelde frem til barnet fyller 18 år eller annen avtale er laget. Det skal betales av den av foreldrene som ikke bor sammen med barnet sitt. Beløpet avhenger av faktorer som samvær, inntekter, og underholdningskostnader, som øker etter hvert som barnet blir eldre. Underholdningskostnadene, samt inflasjonen per år på 2.5%, gjør at utgiftene øker ettersom årene går og barnet blir eldre. I mange tilfeller har barnets foreldre liten eller ingen kontakt, noe som gjør det vanskelig for partene å inngå en ny avtale. Satsene for barnetrygd, særfradrag for enslige forsørgere, og foreldrefradrag er på stedet hvil, mens barnehageprisene økes. AUF mener at det bør fastsettes lov om barnebidrag justert etter inflasjon.
- Innstilling:** Oversendes stortingsgruppa.

37. Forslagsstiller: AUF I MØRE OG ROMSDAL

Forslag: Vern Lofoten, Vesterålen og Senja

Møre og Romsdal arbeiderparti mener derfor at det ikke skal foregå oljeboring i feltene Nordland 6, Nordland 7 og Troms 2. Dette innebærer at man sier nei til både konsekvensutredning og åpning av disse områdene.

Begrunnelse: I 2014 opplevde Norge det mest dramatiske oljeprisfallet i moderne tid som gjorde at flere titalls tusen mistet jobben. I kjølvannet av denne oljekrisen og et globalt fokus på fornybarsamfunnet har blant annet Norges Bank anbefalt Oljefondet å trekke seg ut av olje og gass. Et startskudd for oljeboring i Lofoten Vesterålen og Senja betyr at vi må binde opp ressurser i en industri preget av stor risiko og usikre fremtidsutsikter.

Oljeboring i Lofoten, Vesterålen og Senja vil føre til naturinngrep i et av verdens mest sårbare havområder som blant annet er et av våre viktigste gyteområder for fisk, å sette i gang oljeboring vil true naturmangfoldet og fiskeriene i området. Vi mener at det langsiktige hensynet til fiskeressursene skal veie tyngre enn de kortsiktige ønskene til oljeindustrien.

Et for stort fokus på petroleum står i direkte konflikt med satsing på eksisterende næringer og fornybar energi i Nord. I denne landsdelen finnes det mange fremtidsrettede næringer som kan bestå langt inn i framtida og skape tusenvis av lønnsomme arbeidsplasser som vi heller burde satse på.

Oljeboring i Lofoten, Vesterålen og Senja er ikke forenlig med Norges internasjonale klimaforpliktelser. Det er viktig at Norge fører en politikk som støtter opp om klimaforliket og enigheten i klimatoppmøtet i Paris. Petroleumssektoren er den største utslippssektoren i Norge, og bidrar årlig med over 31 % av norske CO2-utslipp. Da bør vi ikke konsekvensutrede noen av de mest sårbare områdene våre.

I møte både med de internasjonale klimamålsetningene, og usikkerheten i markedet, må Norge øke takten i overgangen til det grønne skiftet. Arbeiderpartiet kan ikke være partiet som går i front for store naturinngrep i sårbare områder.

Konsekvensutredning er ikke kunnskapsinnhenting, det er å starte prosessen med åpning av oljefelt. Vi har brukt flere millioner kroner på forvaltningsplaner og kunnskapsinnhentinger i området.

Innstilling: Møre og Romsdal Arbeiderparti står på vedtaket om konsekvensutredning av Lofoten, Vesterålen og Senja slik landsmøtet vedtok i 2017.

38. Forslagsstiller: STYRET

Forslag: Rindal Ap overgang til Trøndelag

Årsmøtet i Møre og Romsdal Ap godkjenner at Rindal Ap overføres til Trøndelag Ap fra 9. april 2018.

Begrunnelse: Kommunestyre i Rindal har gjort vedtak om at Rindal skal søke om å bli en del av Trøndelag. Dette vil trolig skje 1. januar 2020. Rindalingene skal stemme ved fylkestingsvalget i Trøndelag høsten 2019. Overgangen til Trøndelag ble diskutert på styremøte i Rindal Ap 9. januar 2018. Tilstede på møte var fylkessekretær Egil Ekhaugen i

Møre og Romsdal Ap og fylkessekretær Tore Nordseth i Trøndelag Ap. For å få delta i nominasjonsprosessen i Trøndelag før fylkestingsvalget 2019 må Rindal Ap søke overgang til Trøndelag Ap. Det ble enighet om følgende framgangsmåte.

Rindal Ap gjør vedtak på sitt årsmøte om å søke overgang til Trøndelag Ap. Møre og Romsdal Ap behandler søknaden på sitt årsmøte 10. og 11. mars. Trøndelag Ap behandler søknaden på sitt årsmøte 7. og 8. april. Går alt etter planen blir Rindal Ap medlem av Trøndelag Ap fra 9. april 2018. Rindal Ap deltar med fulle rettigheter i nominasjons og programarbeidet foran fylkestingsvalget i Trøndelag 2019.

Rindal Ap velger utsendinger og deltar på fylkesårsmøte i Møre og Romsdal Ap 10. og 11. mars 2018. Rindal Ap får delta på årsmøte i Trøndelag Ap 7. og 8. april 2018 som observatører. Rindal Ap deltar med fulle rettigheter på årsmøte i Trøndelag i 2019.

Innstilling: Årsmøtet i Møre og Romsdal Ap godkjenner at Rindal Ap overføres til Trøndelag Ap fra 9. april 2018.

39. Forslagsstiller STYRET

Vedtektsendringer – Møre og Romsdal Arbeiderparti

Møre og Romsdal Arbeiderparti har ikke revidert vedtektene siden mars 2014. Landsmøtet reviderer hvert annet år vedtektene inklusivt retningslinjer for fylkespartier og kommunepartier mm.

For at fylkespartienes og kommunepartiernes vedtekter skal være gyldige må endringene landsmøtet har vedtatt tas inn i våre vedtekter. Det er årsmøtet som vedtar våre vedtekter og det er sentralstyret som godkjenner dem.

Forslagsfrist til årsmøtet

Møre og Romsdal Arbeiderparti har i sine vedtekter hatt frist på seks uker for innsendelse av forslag kommunepartiene og AUF ønsker behandlet på årsmøtet (§2-3). I retningslinjene har det stått fire uker og sentralstyret har bemerket dette tidligere. I forslaget nedenfor er dette nå endret til fire uker.

Mulighet til forhåndsnominere fylkesordfører- fylkesvaraordfører- kandidater.

Ett par kommunepartier har tidligere fått dispensasjon fra vedtektene til å forhåndsnominere sine ordfører- og varaordfører- kandidater før resten av lista vedtas på nominasjonsmøtet. På denne måten har de kunnet kommet tidlig i gang med valgkampene. Landsmøtet i 2015 ga både kommunepartiene og fylkespartiene mulighet til å forhåndsnominere sine ordfører- og varaordfører- kandidater. Forslag til endring av våre vedtekter er tatt inn som tillegg nr. 8 og 11 i §6 (markert gult)

Fagbevegelsens representasjon i styret.

For en del år siden var LOs distriktssekretær tiltredende styremedlem i fylkesstyret. Dette ble byttet ut med den valgte lederen av et fylkesorgan i LO. LO har ikke noe styre i fylket, men det har vært et styre med leder for fylkeskonferansen som arrangeres to ganger i året. Denne har vært den som har vært tiltredende styre-medlem i fylkespartiet. Nå har LO omorganisert sin fylkesorganisasjon og avvirket styret for fylkeskonferansen og i stedet opprettet et regionråd med representasjon fra forbudsområdene og LOs lokalorganisasjoner, det er LOs distriktssekretær som skal være leder for regionrådet. Den nye ordningen skal iverksettes fra 1. januar 2018. I de fleste fylkene er LOs distriktssekretær tiltredende styremedlem i fylkespartiet. Det foreslås endring av vedtektenes §3 (markert gult).

Forslag på nye vedtekter for Møre og Romsdal Arbeiderparti

Årsmøtet 10.-11. mars 2018.

§ 2 ÅRSMØTET

1. Årsmøtet er fylkespartiets høyeste myndighet. Det holdes ordinært i første kvartal hvert år. Ekstraordinært fylkesårsmøte avholdes når representantskapet bestemmer det, eller når kommunepartier som representerer minst 2/5 deler av medlemmene, krever det. Ekstraordinært fylkesårsmøte skal kunngjøres senest 8 uker før møtet finner sted. Utsendingene til det ekstraordinære årsmøtet skal være de samme som ved siste ordinære årsmøte. Kun de saker som var begrunnelsen for innkalling av ekstraordinært årsmøte kan behandles på dette møtet.
2. Størrelse på fylkesårsmøtet og antall representanter fra det enkelte kommuneparti fastsettes på bakgrunn av innbetalt kontingent pr. 31.12. det foregående år. Det velges en utsending for hvert påbegynt 20. medlem.

Representantene til årsmøtet skal velges på medlems-/representantskap-/ årsmøter i kommunepartiene etter innstilling fra partiavdelingene. Kommunepartiene må i størst mulig grad følge innstillingene fra lagene, herunder AUF.

Representantenes fullmakter skal sendes arbeidsutvalget 2 – to – uker før årsmøtet. Styrets medlemmer og fylkestingsgruppas styre deltar i årsmøtet med tale- og forslagsrett. Dersom partiet har fylkesordføreren, deltar også denne i årsmøtet med tale- og forslagsrett. Kontrollkomiteens leder deltar med talerett. 9 (– ni –) representanter fra AUF, velges av representantskapsmøtet eller årsmøtet i AUFs fylkeslag og deltar i årsmøtet med fulle rettigheter.

3. Årsmøtet skal innkalles 3 – tre – måneder i forveien. Forslag som ønskes behandlet må være styret i hende senest 4 – fire – uker før møtet. Forslag en vil ha behandlet på årsmøtet må være vedtatt innsendt av ~~en partiavdeling~~, et kommuneparti eller av AUFs fylkeslags representantskapsmøte eller årsmøte. Styret har forslagsrett til årsmøtet. Innsendte forslag, med styrets innstilling og valgkomiteens innstilling, sendes kommunepartiene senest 2 – to - uker før årsmøtet. Framlegg til saksliste gjøres kjent 2 - to - uker før møtet.

4. Årsmøtet vedtar selv sin saksliste som skal inneholde:

- a) Innstilling om fullmaktene.
- b) Valg av møtets funksjonærer og komiteer.
- c) Årsmelding og regnskap.
- d) Budsjett og arbeidsplan.
- e) Behandling av saker som er kommet inn.
- f) Valg av styre/arbeidsutvalg. Et styremedlem skal ha ansvar for å lede fylkets kvinnenettverk.

Til landsstyret velges 2 - to - medlemmer og 2 - to - varamedlemmer. Fylkespartiets representanter skal være den til enhver tid sittende leder og nestleder eller styremedlem, slik at begge kjønn blir representert. Representanter til landsmøtet, valgkomite på 5 - fem - medlemmer med 2 - to – varamedlemmer og kontrollkomite 3 - tre - medlemmer med 2 - to - varamedlemmer. Forøvrig velges utvalg som årsmøtet bestemmer.

§ 3 STYRET

Fylkespartiet ledes av et styre på 9 – ni – medlemmer, blant disse leder av fylkespartiets kvinnenettverk. Den tilsatte sekretær, forbereder saker til styrets møter og deltar i styrets møter med tale- og forslagsrett, men uten stemmerett.

AUFs fylkeslag tiltrer styret med ett medlem som deltar med fulle rettigheter.

Styret velges av årsmøtet for to år, slik at halvparten er på valg hvert år. Første gang velges leder, nestleder og tre styremedlemmer for to år, studieleder og tre styremedlemmer for et år. Det velges fire varamedlemmer for et år.

Tiltredende medlemmer med tale- og forslagsrett:

LOs distriktssekretær forutsatt at vedkommende er medlem i Arbeiderpartiet og fylkestingsgruppas leder.

Når fylkesordføreren kommer fra Arbeiderpartiet inviteres denne og våre stortingsrepresentanter til styremøtene for gjensidig informasjonsutveksling.

1. Arbeidsutvalget består av leder, nestleder og studieleder eller et annet styremedlem. Arbeidsutvalget skal være et saksforberedende organ for styret og kan avgjøre saker etter fullmakt fra styret.
2. Fylkessekretæren er sekretær for styret og arbeidsutvalget.

§ 5 NOMINASJON TIL STORTINGSVALG

1. Sentralstyret fastsetter tidsfrister for nominasjonsprosessen foran stortingsvalg.
2. Årsmøtet velger en nominasjonskomite på 9 - ni -medlemmer med 9 - ni - varamedlemmer. Blant disse medlemmene skal AUFs fylkeslag være representert. AUF fremsetter selv forslag på sin kandidat med personlig varamedlem. Et medlem av nominasjonskomité er å anse som inhabil når han/hun er foreslått nominert og ikke selv har erklært seg uaktuell som kandidat. Nominasjonskomiteen skal vurdere vedkommende sin habilitet når han/hun er eller har vært gift eller samboer, eller har et nært slektskap med foreslått person. I tilfeller hvor et medlem av nominasjonskomiteen blir vurdert som inhabil skal vedkommende tre ut av komiteen og varamedlem trer inn som nytt fast medlem i komiteen.
3. Fylkespartiets styre fastsetter frister for framdriften av nominasjonsprosessen.
4. Kommunepartier, AUFs fylkeslag og LOs lokalorganisasjon oppfordres innen fastsatt frist å fremme forslag overfor nominasjonskomiteen på kandidater de ønsker nominert.
5. Nominasjonskomiteens forslag til liste sendes kommunepartiene og AUF i Møre og Romsdal.
6. Nominasjonskomiteens foreløpige listeforslag med eventuelle dissenser er offentlig. Før nominasjonen starter bestemmer fylkespartiets styre om resultatet av behandlingen i kommunepartiene skal være offentlige.
7. Kommunepartiene skal innen en nærmere fastsatt tidsfrist sende sine endringsforslag til nominasjonskomiteen.
8. Kommunepartiene og AUFs fylkeslag sender inn fullmakter til fylkespartiets styre innen fastsatt frist på sine utsendinger med vararepresentanter til nominasjonsmøtet.
9. Nominasjonen av partiets kandidater ved stortingsvalg foretas av et selvstendig møte. Utsendingene til nominasjonsmøtet velges av medlems- eller årsmøte, i antall som til årsmøtet. AUFs fylkesledd deltar i nominasjonsmøtet med 9 – ni - representanter, disse velges av AUFs fylkeslag og deltar i nominasjonsmøtet med fulle rettigheter.
10. Rådgivende avstemning over kandidater kan holdes etter retningslinjer fastsatt av fylkestyret, før nominasjonskomiteen fremmer sitt første nummererte listeforslag.

§ 6 NOMINASJON TIL FYLKESTINGSVALG

1. Fylkespartiets styre fastsetter tidsfrister for nominasjonsprosessen foran fylkestingsvalg.

2. Årsmøtet velger en nominasjonskomité på 9 – ni – medlemmer med 9 – ni – varamedlemmer. Blant disse medlemmene skal AUFs fylkeslag være representert. AUF fremsetter selv forslag på sin kandidat med personlig varamedlem. Et medlem av nominasjonskomité er å anse som inhabil når han/hun er foreslått nominert og ikke selv har erklært seg uaktuell som kandidat. Nominasjonskomiteen skal vurdere vedkommende sin habilitet når han/hun er eller har vært gift eller samboer, eller har et nært slektskap med foreslått person. I tilfeller hvor et medlem av nominasjonskomiteen blir vurdert som inhabil skal vedkommende tre ut av komiteen og varamedlem trer inn som nytt fast medlem i komiteen.
3. Kommunepartier, AUFs fylkeslag og LOs lokalorganisasjon oppfordres innen fastsatt frist å sende forslag til nominasjonskomiteen på kandidater de ønsker nominert.
4. Nominasjonskomiteens forslag til liste sendes kommunepartiene og AUF i Møre og Romsdal. Listeforslaget skal også omfatte forslag på fylkesordførere og fylkesvaraordførere.
5. Nominasjonskomiteens foreløpige listeforslag med eventuelle dissenser er offentlig. Før nominasjonen starter bestemmer fylkespartiets styre om resultatet av behandlingen i kommunepartiene skal være offentlig.
6. Kommunepartiene skal innen en nærmere fastsatt tidsfrist sende sine endringsforslag til nominasjonskomiteen.
7. Kommunepartiene og AUFs fylkeslag sender inn fullmakter til fylkespartiets styre innen fastsatt frist på sine utsendinger med vararepresentanter til nominasjonsmøtet.
8. Fylkespartiet kan foreta nominasjon av fylkesordførerkandidat og fylkesvaraordførerkandidat før resten av lista nomineres. Fylkespartiet skal i så fall ha fastsatt dette som en del av nominasjonsprosessen. Forhånds-nominasjonen skal foretas av representantskapet. Nominasjonskomiteens innstilling til disse plassene må bekjentgjøres før møte. Nominasjon av disse plassene er å anse som endelig og kan ikke tas opp igjen på nominasjonsmøtet der nominasjon av de øvrige plassene på lista skal foretas.
9. Nominasjonen av partiets kandidater ved fylkestingsvalg foretas av et selvstendig møte. Utsendingene til nominasjonsmøtet velges av medlems- eller årsmøte, i antall som til årsmøtet. AUFs fylkesledd deltar i nominasjonsmøtet med 9 – ni - representanter, disse velges av AUFs fylkeslag og deltar i nominasjonsmøtet med fulle rettigheter.
10. Først nomineres partiets kandidater til fylkesordførere og fylkesvaraordførere.
11. Partiets fylkesvalgprogram må sluttbehandles før nominasjon finner sted. Ved forhånds-nominasjon av fylkesordførerkandidat og fylkesvaraordførerkandidat må ikke fylkesvalgprogrammet sluttbehandles før disse er nominert.
12. Rådgivende avstemning over kandidater kan holdes etter retningslinjer fastsatt av fylkesstyret, før nominasjonskomiteen fremmer sitt første nummererte listeforslag.

§ 7 FYLKESTINGSGRUPPA

1. Styret i fylkespartiet skal etter et fylkestingsvalg innkalle til et fellesmøte mellom partiets representanter i det nye fylkestinget og representantskapet for å konstituere fylkestingsgruppa. Fellesmøtet utpeker partiets kandidater til fylkesutvalg, hovedutvalg og andre viktige styre, råd og utvalg. Øvrige valg avgjøres av fylkestingsgruppa. Gruppa konstitueres med et gruppestyre på 3 - tre - medlemmer, leder, nestleder og sekretær. De velges for valgperioden.

2. Fylkespartiets styre gir fullmakt til en forhandlingsdelegasjon som på vegne av fylkespartiet skal forhandle fram posisjoner i forkant av konstituering av fylkestinget. Fylkespartiets fylkesordfører kandidat skal være en del av forhandlings-delegasjonen. Fullmakten skal gi rammer og strategi for forhandlingene. Forhandlingsdelegasjonen skal legge fram innstillingen som behandles av styret i fylkespartiet.
3. Fylkespartiets leder, AUFs representant i styret og inntil to andre styremedlemmer utpekt av partistyret tiltrer fylkestingsgruppa med tale-, forslags- og stemmerett. Så vidt mulig skal fylkespartiets styre være representert i samtlige av gruppas møter. Partiets fylkessekretær har møterett med tale- og forslagsrett.
4. Alle viktige saker som skal opp i fylkestinget, drøftes i gruppemøter. Det føres protokoll fra møtene, og gruppa skal legge fram årsmelding for fylkespartiet.
5. Viktige saker skal legges fram for drøfting i fylkespartiets styre eller representantskapet. Fylkespartiets styre, gruppestyret eller et flertall av gruppas medlemmer kan be om at programsaker eller saker av prinsipiell betydning blir behandlet og avgjort av representantskapet. Gruppestyret ~~sammen med arbeidsutvalget~~ skal i slike saker fremme innstilling til representantskapet.
6. Vedtak i fylkestingsgruppa, representantskapet og årsmøtet er bindende ved behandling i fylkesting, dersom det behandlede organ ikke har vedtatt noe annet.
7. Fylkespartiets styre utpeker de som skal tiltre fylkesutvalgsgruppa med tale-, forslags- og stemmerett.
8. Partiets representanter i fylkesutvalget og andre viktige fylkeskommunale utvalg skal danne grupper. Disse gruppene skal organiseres og arbeide etter de regler som i det foregående er trukket opp for fylkestingsgruppa.
9. Fylkespartiets styre skal i samarbeid med fylkestingsgruppa sørge for god kontakt med partiets representanter i fylkeskommunale styrer og utvalg for å fremme et godt og planmessig arbeid.
10. Fylkeskommunale saker skal behandles i fylkespartiets representantskap når styret i fylkestingsgruppa ber om det, når fylkespartiets styre bestemmer **eller representantskapet** bestemmer det.
11. Den som er inhabil i en sak som skal behandles i fylkesting eller kommunestyre og/ eller har personlige eller familiære interesser (økonomiske, forretningsmessige mv.) i en sak som behandles i partiets organer, i kommunestyregruppe, fylkestingsgruppe mv. er å anse som inhabile i partiets behandling av saken.